Szakszervezetek Háza, Miskolc

Építész, belsőépítész: Vass Antal (KÖZTI)

Miskolc — második legnagyobb városunk — az elmúlt másfél évtizedben sok létesítménnyel gazdagodott. Új miskolci épületeink közül értékeivel az avasi kilátó mellett a Szakszervezetek Háza emelkedik ki.

Miskolcot csodálatosan szép fekvése legszebb városaink egyikévé emelhetné. Sajnos Miskolc építészeti, városépítési fejlődése e szép fekvés értékeit nem aknázza ki eléggé, és az elnyúló, rendezetlen, szétesö városban kevés a városképileg értékes elem, a várost építészetileg szervesen továbbfejlesztő mű. A Szakszervezetek Háza ebből a szempontból is Miskolc egyik jelentős létesítménye. Budapest felől érkezve Miskolc belvárosában tűnik elénk a tartalmában is a város szocialista társadalmi fejlődését szimbolizáló, városképileg jól elhelyezett, érdekes tömegű székház.

Az épület tömegkialakítását, alaprajzi szervezését városépítészeti meggondolások indokolják. A főúton közeledve előbb a külső formáiban belső tartalmát is tükröző előadóterem tűnik szemünkbe, mögötte emelkedik világos, nyugodt formáival az irodaszárny hatemeletes tömbje. Továbbhaladva, a város felőli oldalon a kellemes hangulatú belső udvar köré szervezett alacsony irodaszárny (a biztosító intézet irodái) egészíti ki az együttest. Az útvezetés, a telekforma indokolta az előadótömb érdekes, körszegmens alaprajzú kialakítását. A látszólag kissé merev gondolat a helyszínen, környezetében meggyőzővé, természetessé válik. Az előadótermet a túloldali irodaszárnnyal azonos magasságú összekötő tag kapcsolja a magasházhoz. Nemcsak az épület válik hangsúlyossá a városképben, a városkép is széppé és érdekessé válik az épület legfelső szintjén levő kis előadóteréből nézve. A belső tér megnyitása a külső látvány felé szellemes és finom gondolat, és az épület egész formálását befolyásolja. A magas tömb felnyíló felső nyílássora a középfolyosó és a lépcsőház nagyméretű megnyitása — a város, mint látvány felé — az épület egyik értéke. A belső és külső tér szerves kapcsolata talán még érdekesebben bontakozik ki az előadóterem íves, üveg-előcsarnokának megformálásában. Ez a tér az épület jóarányú, átgondolt belső terei közül is kiemelkedik. A karcsú vasbeton pillérekkel tagolt, íves üvegfal mögött felcsillan az előadóterem kerámiával burkolt üvegfala (Z. Gács György festőművész alkotása). Kiemelkedve az épület fölé, feltárja a szemlélő előtt az előcsarnok mögött rejtőző belső tér, a nagy előadóterem sajátos formáját és méreteit, kívülről pedig szabadon hagyva a lefedés szerkezetét. Az előcsarnok hangulatához jól illeszkedik Kiss Sándor szobrász két fiú alakos díszkútja.

A nagy előadóterem egyik legsikerültebb modern belső terünk. A körszegmens alaprajzot radiális irányban szerkesztett redőzött lemezmű fedi. Ez a gondolat sokféle formában megjelent már Breuer és Nervi UNESCO székházának felépítésése óta és Mayekawa tókiói Setagaya-közösségi központjánál érte el fejlődése csúcspontját. Úgy hiszem, hogy a fal helyett pillérekre és gerendára kiváltott — csak vízszintes lefedésként alkalmazott — lemezmű megoldása hazai viszonyainknak és lehetőségeinknek megfelel, és jó példa arra, hogyan lehet egy szerkezeti gondolatot sajátos viszonyok között következetesen alkalmazni. Ez mindenesetre a tervezők jelentős érdeme, hisz maga Breuer sem vitte következetesen végig a lemezműves lefedés gondolatát későbbi műveiben, például a St. John apátság templomépületénél.

Az előadótermet lefedő redőzet kivitelében sajnos eléggé pontatlan, felülete, élei nem tökéletesek. E kiviteli hibák a súrolt fény következtében hangsúlyossá válnak, és építőiparunk technikai fogyatékosságaira figyelmeztetnek. Az előadóterem együttes hatásában az ilyen kisebb hibák mégis feloldódnak. A sárgás-fehér mennyezet és karzati mellvéd, az angol-vörös akusztikai burkolattal ellátott oldalfalak és a léccel burkolt hátfal kellemesen keretezik a sötétszürke gumipadlóra állított, kék műbőrrel borított széksorokat.

Statikusok: Szabó László, Tass Gusztáv (KÖZTI)

Gépészek: Bakos Kálmán, Derecskei Zoltán, Pálfy Pál

Szcenika: Tolnay Pál

Beépített térfogat: 39 543 m^3

Építésvezetők: Golenya Pál, Horváth Béla

Kivitelezési összeg: 32 mFt

Kivitelező: Borsod megyei Építőipari V.

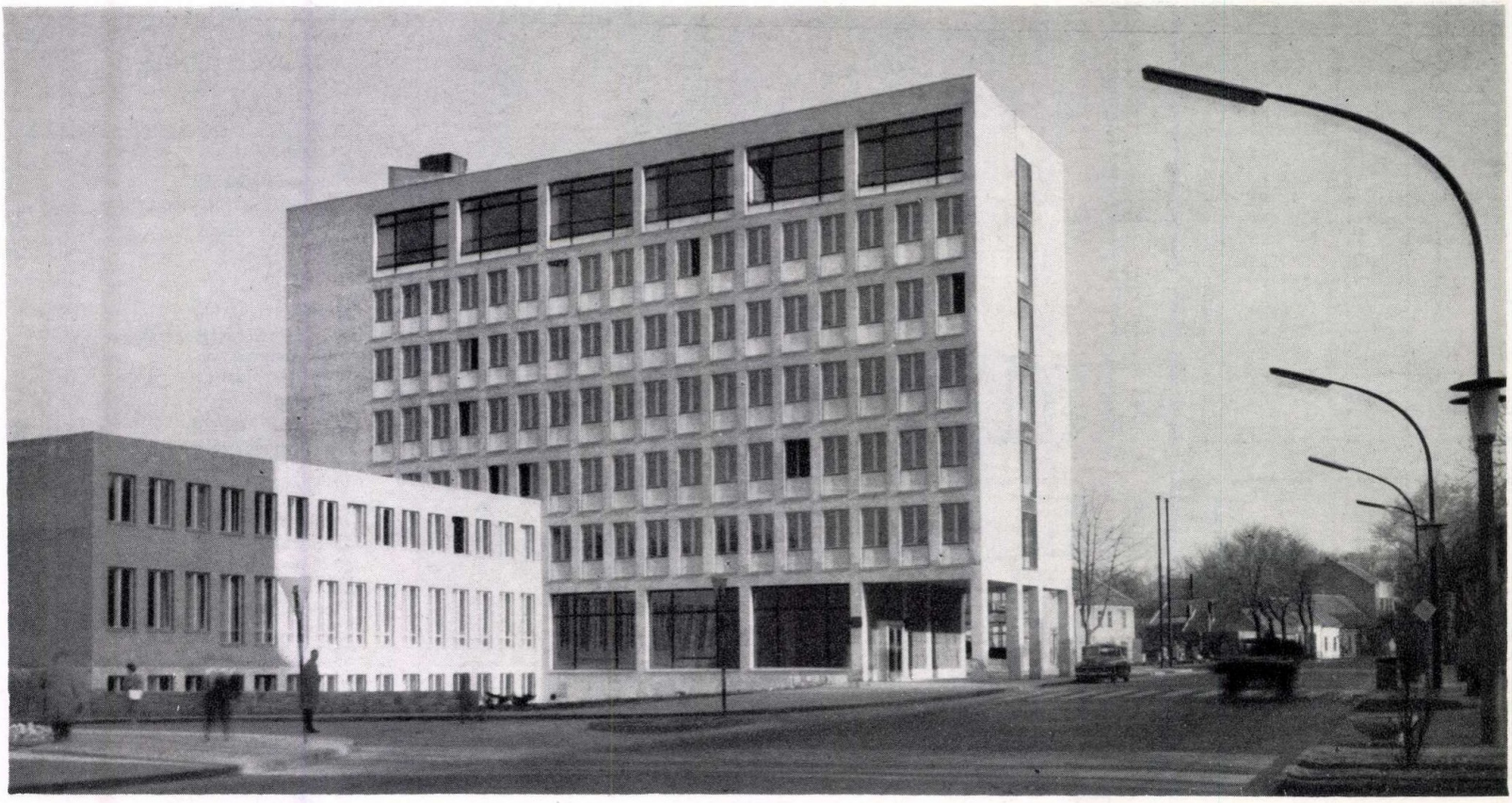

Arányos, kellemes belső terek sorozata jellemzi az épületet. Az összekötő tagban elhelyezett étterem (világos kőris lécburkolatú falán Percz János ötvös fémplasztikája látható) és az elől lábakra állított magasház földszinti előcsarnoka (oldalfalán Thury Mária kerámia kompozíciójával) ezek közül is kiemelkedik. A kulturált belső terek sorozatát egyszerű, tiszta homlokzat takarja. Helyesen járt el a tervező, amikor a korszerű burkolóanyagok hiányában vakolt felületképzéshez leegyszerűsítette, átformálta a nyílások felületosztását és középfelnyíló ablakosztást tervezett. E konvencióhoz közelálló forma — őszintesége révén, hazai adottságainak megfelelő formálással — helyesebb álláspontot tükröz, mint azok az újabb épületeink, ahol korszerűnek tűnő, könnyed külső burkolatok mögött nehézkes téglafalazatok rejtőznek. Hasonló puritán szemlélet érvényesül a márványmozaik padlóburkolat kialakításánál is. A 40/40 cm-es hússzínű, tördelt, fehér foltokkal kialakított márvány mozaikpadló egységesen jelenik meg a belső terekben, bár talán a szükségesnél kissé hangsúlyosabban.

Az előcsarnok előtti díszkút,
Kiss Sándor szobrász műve

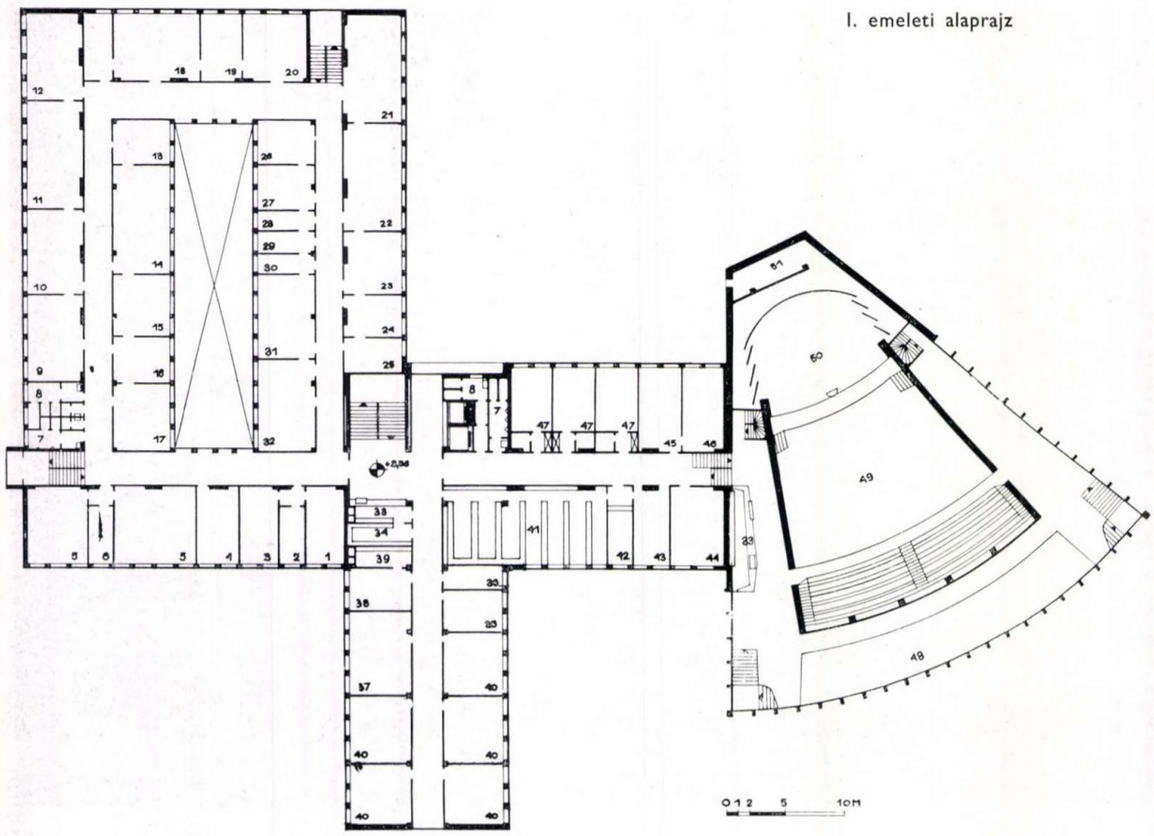

I. emeleti alaprajz

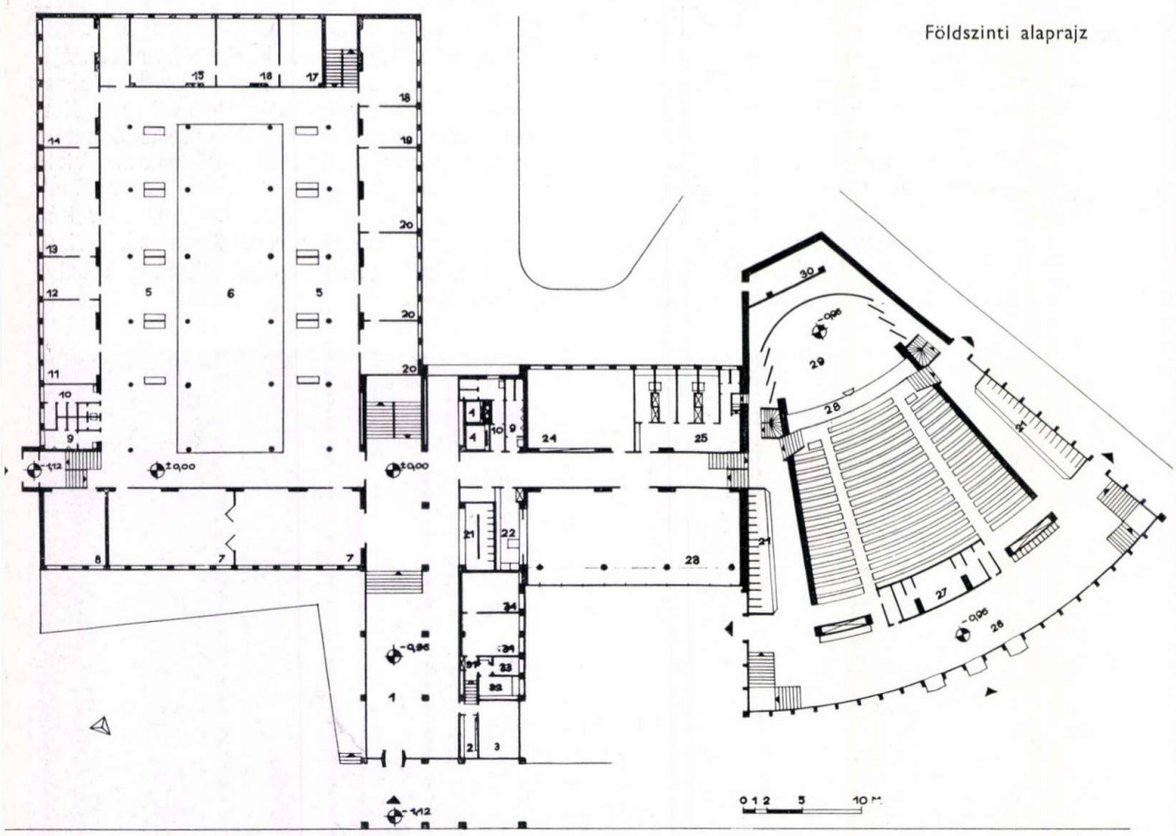

Földszinti alaprajz

A homlokzat legszebb része az íves előcsarnok és az összekötő szárny (étterem) homlokzata. Az üvegfelület és a műanyag-betétek játéka összhangban van az előadóterem íves üvegfalával, és a kerámiafelületekkel.

Az átgondolt, jól szervezett, igen gazdaságos épület, néhány kisebb hibája ellenére jelentős középületeink egyike, és jó példa korlátozott anyagi lehetőségeinket reálisan figyelembe vevő, szerény eszközökkel formáló, épp ezért korszerű építészeti szemléletünkre.

Vámossy Ferenc

Emeleti alaprajz

Ügyvezetés

1 Ügyvezető helyettes
2 Leíró
3 Ügyvezető
4 Általános ügyvezető, szakelőadó szobája

Ellenőrzési osztály

5 Általános ellenőrök
6 Osztályvezető
7 Férfi WC
8 Női WC

Járulékügyi osztály

9 Mezőgazdasági részleg
10 Nyilvántartás
11 Adatszolgáltatás
12 Előadók
13—14 Megszűnt nyilvántartó lapok
15 Várományügyi lapok
16 Osztályvezető
17 Nyugdíj adatszolgáltatás

Számviteli osztály

18 Irattár
19 Behajtási előadó
20 Forgalmi könyvelés
21 Folyószámla
22 Vizsgálók
23 Főkönyvelőhelyettes
24 Főkönyvelő
25 Főorvos I.
26 Főorvos II.

Családipótlék osztály

27 Irattár
28 Gépterem-kezelő
29 Osztályvezető
30 Félfogadás
31 Számfejtők I.
32 Számfejtők II.
33 Büfé
34 Büféraktár
35 Kulturális igazgató
36 Kulturális igazgatóhelyettes
37 KISZ szoba
38 Fotoszakkör
39 Előhívó
40 Szakkörök
41 Könyvtár
42 Kiadó
43 Olvasó
44 Kis tanácsterem
45 Párt
46 Szakszervezet
47 Vendégszobák
48 Előcsarnok légtere
49 Nézőtér légtere
50 Színpad
51 Díszletraktár

Földszinti alaprajz

1 Előcsarnok
2 Portásfülke
3 Gépkocsivezetők pihenője
4 Teher- és személyfelvonók
5 Váró
6 Udvar
7 Klub
8 Postai jogosító-gépíró szobája
9 Férfi WC
10 Női WC

Szolgáltatási osztály

11 Reklamáció
12 Pénztár
13 Számfejtők és revizorok
14 Jogosító törzslap-kezelő
15 Egyéni törzslap-vezető
16 Osztályvezető
17 Igényfelvevő-gépíró szobája

Nyugdíj osztály

18 Félforgalom
19 Osztályvezető
20 Revizor — baleseti félfogadás
21 Ruhatár
22 Tálaló
23 Étterem
24 Tanácsterem
25 Színészöltözők
26 Előcsarnok
27 Vetítő- és műszaki helyiségek
28 Zenekar
29 Színpad
30 Díszletraktár